

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

บทนำ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี” ได้มีขั้นตอนในการดำเนินการโดยกำหนดตามวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

เพื่อวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี

1.1 วิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษานี้มี 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

- 1) **นักท่องเที่ยว** คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่วัดเพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดปทุมธานี
- 2) **บุคลากรภาครัฐ** คือ หน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธในส่วนกลาง และแต่ละพื้นที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยว
- 3) **บุคลากรภาคเอกชน(ผู้ประกอบการ)** คือ ธุรกิจที่ดำเนินการด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยวในตลาดชุมชนโบราณ ได้แก่ ผู้ประกอบการที่พัก เช่น โฮมสเตย์, ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้จำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก ตลอดจนธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกับการค้าขายในพื้นที่และบริเวณรอบ ๆ พื้นที่วัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4) ประชาชน คือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

1.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยว คือจะดำเนินการเก็บข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาที่สำคัญ ของจังหวัดปทุมธานี คือ

กลุ่มเมืองสามโคก ประกอบไปด้วย

- วัดไก่อเตี้ย
- วัดแจ้ง
- วัดสิงห์
- วัดสามโคก
- วัดตำหนัก
- วัดดอกไม้
- วัดบางเตยนอก
- วัดจันทร์กระพ้อ
- วัดสามัคคีาราม
- วัดเจดีย์ทอง

กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำตอนบน

- วัดไผ่ล้อม
- วัดโบสถ์
- วัดศาลาแดงเหนือ
- วัดบางนา
- วัดบ้านพร้าวใน

กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำตอนล่าง

- วัดชินวรารามวรวิหาร
- วัดหงส์ปทุมवास
- วัดเสด็จ
- วัดบางนา

- วัดนาง
- วัดน้ำวน
- วัดโคก
- วัดบางคูโน

โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ 3 กลุ่ม คือ 1) เข้าไปเย็นกลับ และ 2) นักท่องเที่ยวที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยว และ (3) นักท่องเที่ยวกลุ่มสัมมนา จำนวนแห่งละ 40 คน โดยเก็บข้อมูลจากเข้าจำนวน 23 แห่ง โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 920 ชุด และมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก 80 ชุดเพื่อเป็นข้อมูลสำรอง ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,000

กลุ่มที่ 2 บุคลากรภาครัฐ คือ ได้เก็บข้อมูลจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปทุมธานี สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดปทุมธานี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเขตภาคกลาง องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล และโดยรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบภาคเอกชน คือ การเก็บแบบสอบถามจากผู้ประกอบการ ธุรกิจการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงพุทธจะเก็บใน 3 พื้นที่ คือ 1. กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำตอนบน 2. กลุ่มเมืองสามโคก 3. กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำตอนล่าง เนื่องจากในวัดใน 3 พื้นที่ได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีโดยจะเก็บข้อมูลจากวัด เจ้าของกิจการ พนักงานต้อนรับ และพนักงานขายของกิจการในพื้นที่วัดหรือบริเวณรอบ ๆ วัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 4 ประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว คือ การเก็บข้อมูลจากประชาชนเจ้าของพื้นที่กระจายไปในอำเภอเมือง และอำเภอสามโคก

1.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยว

กระจายการเก็บข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม ใน 23 แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดปทุมธานี ในช่วงวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดตามเทศกาล เช่น สงกรานต์ วันวิสาขบูชา ตลอดจนในช่วงที่มีงานวัด

ฯลฯ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องแสดงให้เห็นว่ามีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร่วมในการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในวัด หรือร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 บุคลากรภาครัฐ

โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน จำนวน 65 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบภาคเอกชน

โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 40 คน ต่อ 1 กลุ่มพื้นที่ ได้แก่ 1. กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำตอนบน 2. กลุ่มเมืองสามโคก 3. กลุ่มวัดและชุมชนริมน้ำตอนล่าง

กลุ่มที่ 4 ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปทุมธานี

โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 400 ชุด กระจายการเก็บข้อมูลลงในอำเภอเมือง และอำเภอสามโคก

1.5 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาโดยแยกแบบสอบถามออกเป็น 4 ชุด คือ

แบบสอบถามชุดที่ 1. ฉบับนักท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 7 ข้อ

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา
4. สถานภาพการสมรส
5. ระดับรายได้
6. อาชีพ
7. จุดเริ่มเดินทาง

ส่วนที่ 2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี ในรอบระยะเวลา 6 เดือน รวมทั้งสิ้น 71 ข้อ ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันตรภาค (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale ดังนี้

1. เหตุผลที่ท่องเที่ยววัดเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการเรียนหรือทำงาน
2. เหตุผลที่ท่องเที่ยววัดเพื่อใช้เวลาอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว
3. เหตุผลที่ท่องเที่ยววัดเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศที่จำเจในชีวิตประจำวัน
4. เหตุผลที่ท่องเที่ยววัดเพื่อการปฏิบัติธรรม
5. เหตุผลที่ท่องเที่ยววัดเพื่อให้เสริมความเป็นสิริมงคล ทำบุญ บริจาคทาน
6. เหตุผลที่ท่องเที่ยววัดเพื่อได้รับสนุกสนานจากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ
7. เหตุผลที่ท่องเที่ยววัดเพื่อชื่นชมความงดงามของศาสนสถาน รูปเคารพและวัตถุมงคล
8. ลักษณะการท่องเที่ยววัดโดยไม่ใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยว
9. ลักษณะการท่องเที่ยววัดโดยท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว ตามรายการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้แล้ว เช่น ทัวร์ไหว้พระ
10. รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-ท่องเที่ยวกับสมาชิกในครอบครัว
11. รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-ท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน
12. รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-ท่องเที่ยวกับคู่รัก
13. รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-มาคนเดียว
14. ผู้ตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-ตัวเอง
15. ผู้ตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-ครอบครัว
16. ผู้ตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-เพื่อน
17. ผู้ตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยววัดในพุทธศาสนา-คู่รัก
18. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-งานบวช
19. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-งานกฐิน/ผ้าป่า
20. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-งานที่เกี่ยวกับการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนสถานต่าง ๆ ของวัด เช่น งานยกช่อฟ้าพระอุโบสถ
21. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-กราบสักการะพระพุทธรูป
22. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ร่วมพิธีกรรมในวันมาฆบูชา
23. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ร่วมพิธีกรรมในวันวิสาขบูชา

24. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ร่วมพิธีกรรมในวันอาสาฬหบูชา
25. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ร่วมพิธีกรรมในวันเข้าพรรษา
26. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ร่วมพิธีกรรมในวันออกพรรษา
27. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ทำบุญตักบาตรที่วัด
28. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-การสมาทานศีล 5
29. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-การสมาทานศีลอุโบสถ
30. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-การฟังธรรมเทศนา
31. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-การปฏิบัติสมาธิภาวนา
32. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ถวายผ้าอาบน้ำฝน
33. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ถวายสังฆทาน
34. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ถวายดอกไม้ธูปเทียนเพื่อใช้บูชาพระ
35. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-ถวายเทียนพรรษา
36. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ-เที่ยวงานวัด ในเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานประจำปี, งานฝังลูกนิมิต, งานวัดลอยกระทง ฯลฯ
37. การเลือกแหล่งท่องเที่ยววัด-อำเภอธัญบุรี
38. การเลือกแหล่งท่องเที่ยววัด-อำเภอเมือง
39. การเลือกแหล่งท่องเที่ยววัด- อำเภอสามโคก
40. การเลือกแหล่งท่องเที่ยววัด- อำเภอลาดหลุมแก้ว
41. การเลือกแหล่งท่องเที่ยววัด-อำเภอหนองเสือ
42. การเลือกแหล่งท่องเที่ยววัด-อำเภอลำลูกกา
43. การเลือกแหล่งท่องเที่ยววัด-คลองหลวง
44. ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว- วันหยุดสุดสัปดาห์
45. ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว- วันหยุดตามเทศกาล
46. ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว- ช่วงปิดเทอม
47. ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว- วันธรรมดา
48. การพักค้างคืน - ไม่ค้างคืน
49. การพักค้างคืน -1 คืน
50. การพักค้างคืน - 2 คืน

51. การพักค้างคืน – 3 คืน
52. การพักค้างคืน – มากกว่า 3 คืน
53. ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยววัด-ตั้งแต่ 500 บาทลงมา
54. ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยววัด- 501 – 1,000 บาท
55. ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยววัด-1,001 – 1,500 บาท
56. ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยววัด-มากกว่า 1,500 บาท
57. พาหนะในการเดินทาง-เดินไปวัด
58. พาหนะในการเดินทาง-พาหนะส่วนตัว
59. พาหนะในการเดินทาง-รถโดยสารประจำทาง
60. พาหนะในการเดินทาง-เครื่องบิน
61. พาหนะในการเดินทาง-รถไฟ
62. พาหนะในการเดินทาง-เรือสาธารณะ
63. สถานที่พัก-บ้านญาติ/เพื่อน
64. สถานที่พัก-โรงแรม
65. สถานที่พัก-วัด
66. สถานที่พัก-รีสอร์ท
67. สถานที่พัก-บังกะโล
68. สถานที่พัก-ไม่ได้พักแรม
69. การกลับมาท่องเที่ยว
70. การแนะนำบุคคลอื่น
71. จำนวนครั้งในการเที่ยววัดในรอบระยะเวลา 6 เดือน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อศักยภาพในการดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันตรภาค (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale ดังนี้

1. คุณค่าและความศรัทธาต่อวัด
2. คุณค่าทางกายภาพ

3. คุณค่าทางสังคม

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 2 ส่วน ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันตรภาค (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale

1. การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว
2. กิจกรรมและกระบวนการให้การศึกษาในแหล่งท่องเที่ยววัด

ส่วนที่ 5 ข้อมูลความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 13 ข้อ ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันตรภาค (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale ดังนี้

1. การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งร้านค้าชุมชนและร้านให้เช่าวัตถุมงคลในวัด
2. ให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณวัดให้ดูน่ารื่นรมย์มากขึ้น
3. การฟื้นฟูตลาดวัดให้มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอก เพื่อการพัฒนา
4. ให้มีการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับวัดและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน
5. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณวัดเช่น ห้องน้ำสาธารณะ ฯลฯ
6. พัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงพุทธเพื่อให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
7. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์, อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
8. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมและวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ
9. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบธุรกิจในวัดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
10. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในเพื่อสร้างแหล่งเงินทุนในชุมชน
11. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธอย่างยั่งยืน

12. จัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในพื้นที่
13. จัดให้มีการดูงานในวัดที่ประสบความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Question) ให้นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามชุดที่ 2. ประชาชน

ประกอบไปด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ระดับรายได้
5. ที่อยู่
6. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว
7. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว
8. สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ตลาดชุมชนโบราณ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อศักยภาพในการดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันตรภาค (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale ดังนี้

1. คุณค่าและความศรัทธาต่อวัด
2. คุณค่าทางกายภาพ

3. คุณค่าทางสังคม

ส่วนที่ 3. ความคิดเห็นต่อศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 2 ส่วน ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันตรภาค (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale

1. การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว
2. กิจกรรมและกระบวนการให้การศึกษาในแหล่งท่องเที่ยววัด

ส่วนที่ 4. ข้อมูลความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 13 ข้อ ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันตรภาค (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale ดังนี้

1. การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งร้านค้าชุมชนและร้านให้เช่าวัตถุมงคลในวัด
2. ให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณวัดให้ดูน่ารื่นรมย์มากขึ้น
3. การฟื้นฟูตลาดวัดให้มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกเพื่อการพัฒนา
4. ให้มีการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับวัดและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน
5. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณวัดเช่น ห้องน้ำสาธารณะ ฯลฯ
6. พัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงพุทธเพื่อให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
7. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์, อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
8. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมและวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ

9. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบธุรกิจในวัดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
10. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในเพื่อสร้างแหล่งเงินทุนในชุมชน
11. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธอย่างยั่งยืน
12. จัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในพื้นที่
13. จัดให้มีการดูงานในวัดที่ประสบความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – Ended Question) ให้นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามชุดที่ 3. ฉบับหน่วยงานภาครัฐ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 9 ข้อ ดังนี้

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
5. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว
6. อัตลักษณ์ของชุมชน
7. กิจกรรมการท่องเที่ยวหลักของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ
8. การใช้สื่อ

ส่วนที่ 2. ความพร้อมของหน่วยงานในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดชุมชน

โบราณ

1. นโยบายของหน่วยงาน
2. จำนวนบุคลากร

3. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร
4. ความพอเพียงของวัสดุอุปกรณ์
5. การติดตามผล
6. มีการรณรงค์ให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
7. ป้องกันและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนที่ 3. ปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงาน

1. ด้านสถานที่ท่องเที่ยว
 - 1.1 แหล่งท่องเที่ยวไม่มีแหล่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว
 - 1.2 แหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ในปริมาณมาก
 - 1.3 เส้นทางในการเดินทางเข้าสู่ตลาดชุมชนโบราณ
 - 1.4 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว
 - 1.5 การพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - 1.6 การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวตามสื่อต่าง ๆ
 - 1.7 สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ประปา ไฟฟ้า ในแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.8 สถานที่แสดงกิจกรรมในวัด
 - 1.9 ร้านขายสินค้าในวัด
 - 1.10 ขาดเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางศาสนา
 - 1.11 ภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของจังหวัดปทุมธานี
 - 1.12 สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนยังมีความไม่ชัดเจน
2. บุคลากร
 - 2.1 ความเพียงพอของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว

2.2 การจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การจัดฐานข้อมูลร้านค้า, การพัฒนาเว็บไซต์ฯลฯ

ส่วนที่ 4. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี เป็นคำถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาตลาดชุมชนโบราณ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

แบบสอบถามชุดที่ 4. ฉบับผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ประกอบด้วยคำถามรวมทั้งสิ้น 3 ข้อ คือ

1. ลักษณะการดำเนินธุรกิจ
2. ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ
3. จำนวนพนักงานในการประกอบธุรกิจ

ส่วนที่ 2. ข้อมูลการดำเนินการค้าและการอยู่อาศัยในตลาดชุมชนโบราณ จะประกอบด้วยคำถามรวมทั้งสิ้น 6 ข้อ ดังนี้

1. รูปแบบของร้านค้า
2. ลักษณะกรรมสิทธิ์ในร้านค้า
3. วันที่ขายของในแต่ละสัปดาห์
4. เหตุผลที่เลือกทำการค้าในตลาดชุมชนโบราณ
5. แหล่งของสินค้าที่นำมาขาย
6. ประเภทของสินค้าและหรือบริการที่จำหน่าย

ส่วนที่ 3. ทศนคติที่มีต่อการค้าในตลาดชุมชนโบราณ ประกอบด้วยคำถามรวมทั้งสิ้น 6 ข้อ ดังนี้

1. สภาพของห้องแถวหรือแผงลอย
2. ผลการประกอบการค้า

ส่วนที่ 4. ความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพในการดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันดับ (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale ดังนี้

1. คุณค่าและความศรัทธาต่อวัด
2. คุณค่าทางกายภาพ
3. คุณค่าทางสังคม

ส่วนที่ 5. ความคิดเห็นต่อศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 2 ส่วน ใช้การวัดข้อมูลแบบสเกลอันดับ (Interval Scale) เป็นคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยใช้มาตราวัดของ Likert Scale

1. การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว
2. กิจกรรมและกระบวนการให้การศึกษาในแหล่งท่องเที่ยววัด

ส่วนที่ 6. ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดชุมชนโบราณ ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ ดังนี้

1. การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งร้านค้าชุมชนและในพื้นที่
2. การปรับปรุงภูมิทัศน์
3. การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ
4. สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน
5. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
6. พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
7. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์
8. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมและวางแผนพัฒนา

9. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบธุรกิจ
10. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์
11. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
12. จัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในพื้นที่
13. จัดให้มีการดูงานในตลาดชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 7. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม คำถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดชุมชนโบราณ เป็นคำถามปลายเปิด

สำหรับแบบสอบถามมาตรวัด เป็นสเกลการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) ใช้สูตรการคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น } (I) &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

เกณฑ์การประเมินผล	พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว	การบอกต่อบุคคลอื่น	<ul style="list-style-type: none"> • ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการดึงดูดและรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธ • ความพร้อมของภาครัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> • ความต้องการพัฒนา • ปัญหาและข้อจำกัด
4.21 – 5.00	มากที่สุด	แน่นอน	แนะนำแน่นอน	ดีมาก	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก	มา	อาจจะแนะนำ	ดี	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	ไม่แน่นอน	ปานกลาง	ปานกลาง

เกณฑ์การประเมินผล	พฤติกรรมทางท่องเที่ยว	แนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว	การบอกต่อบุคคลอื่น	<ul style="list-style-type: none"> • ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการดึงดูดและรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธ • ความพร้อมของภาครัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> • ความต้องการพัฒนา • ปัญหาและข้อจำกัด
1.81 – 2.60	น้อย	ไม่มา	อาจจะไม่แน่นอน	ไม่ดี	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด	ไม่มาแน่นอน	ไม่แนะนำแน่นอน	ไม่ดีเลย	น้อยที่สุด

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

แบบสอบถามชุดที่ 1 นักท่องเที่ยว ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ ข้อ 1 – 7 เป็นการเสนอผลการวิจัยเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอผลการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนคำถามข้อ 71 เสนอการวิจัยแบบค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นต่อศักยภาพในการดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นต่อศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 5 ข้อมูลความต้องการการพัฒนาแหล่งเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
6. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 6 ความคิดเห็นเพิ่มเติมความต้องการให้มีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี นำเสนอการวิจัยแบบเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามชุดที่ 2 ประชาชน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ข้อ 1 -8 7 เป็นการเสนอผลการวิจัยเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อศักยภาพในการดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นต่อศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 4 ข้อมูลความต้องการการพัฒนาแหล่งเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมความต้องการให้มีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี นำเสนอการวิจัยแบบเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามชุดที่ 3 หน่วยงานภาครัฐ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ข้อ 1 - 8 เป็นการเสนอผลการวิจัยเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงาน เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี นำเสนอการวิจัยแบบเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามชุดที่ 4 ผู้ประกอบการ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ข้อ 1 - 3 เป็นการเสนอผลการวิจัยเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินการการค้าและที่อยู่อาศัยในแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ข้อ 4 - 9 เป็นการเสนอผลการวิจัยเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 ข้อมูลทัศนคติที่มีต่อการค้าในแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ข้อ 10 - 11 เป็นการเสนอผลการวิจัยเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นต่อศักยภาพในการดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 5 ข้อมูลความคิดเห็นต่อศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
6. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 6 ข้อมูลความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี เป็นการเสนอการวิจัยแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
7. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 7 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี นำเสนอการวิจัยแบบเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา จังหวัดปทุมธานี

2.1 วิธีการศึกษา

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ โดยอาศัยหลักการและวิธีการดังนี้

- 2.1.1 ประเด็นสภาพปัจจัยภายในของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานีที่สำคัญได้ใช้ตัวแบบ 7-S เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ Staff Style Skill Structure Strategy System Share-Value และขอเพิ่มอีก 1-S คือ Stanti หรือ Location
- 2.1.2 ประเด็นสภาพแวดล้อมภายนอกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี ใช้ตัวแบบ ISTEPN (ได้แก่ International, Society, Technology, Economy, Politics และ Natural) เป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ตลอดจนเอกสาร คู่มือการท่องเที่ยว แผนและนโยบายของภาครัฐที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ และระบุว่าสภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัด

ปทุมธานี นั้นส่งผลต่อแหล่งท่องเที่ยวในทางบวก ซึ่งเป็นโอกาส (Opportunities) หรือส่งผลต่อแหล่งท่องเที่ยวในทางลบ ซึ่งเป็นภัยคุกคาม (Threats) ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3

เพื่อเสนอแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี

3.1 วิธีการศึกษา

ในการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเทอร์เมทริกซ์ TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์โดยนำประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของ SWOT ทั้งสี่ด้านมาใช้ในการวิเคราะห์